Ajankohtainen energiapolitiikan tilanne EU:ssa ja Suomessa + kolmas lisätalousarvio

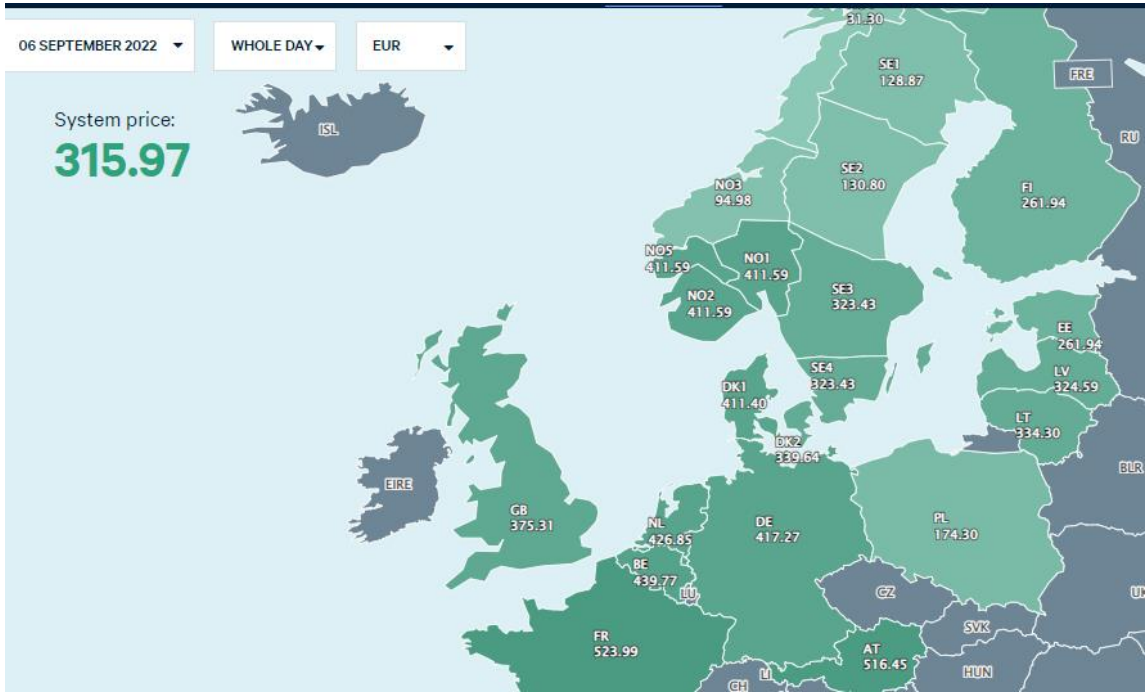
Eduskunnan talousvaliokunta 7.9.2022

Pekka Salomaa, Energiateollisuus ry

Energiateollisuus

Sähkön markkinahinnat ovat korkeita pitkin Eurooppaa

- Koskee tuntihintoja usein sekä odotuksia tulevalle ajalle (”futuurihinnat”, ”johdannaiset”)
  - suuret erot paikasta ja ajankohdasta toiseen
- Akuutteja kriisejä useita (Suomi)
  - asiakkaiden kohtaamat korkeat hinnat
    - riippuu sopimusjärjestelystä ja suojauksista
    - kuluttajille tukipaketti - hyvä
    - yritysasiakkaiden tilanne vaihtelee voimakkaasti
  - vähittäismyyjien eloonjäämistaistelu on menossa
  - vakuuksien likviditeettikriisi / lisätalousarvio
    - nyt sähköntuottajien, ehkä myöhemmin myyjien ongelma
    - kriisipaketti on vakauttanut tilannetta – hyvä
    - mahdollinen ongelma: vakuusvaatimukset voivat kasvaa päivissä, laina-/takausprosessi on tähän nähden ilmeisesti hidas
      - ➢ EMIR-asetuksen tarkistamisen tarve – Suomen vaikutettava neuvostossa ja komissioon

- Energiansäästö ja sähkönkäytön ajoitus!
- Muutamien vuosien aikavälillä, tulevien ongelmien välttämiseksi on tärkeintä turvata investoinnit vähäpäästöiseen tuotantoon
  - kaavoitus
  - luvitus
  - valitusten käsittely asianmukaisesti, mutta nopeasti
- Vielä pidemmälle tähdäten
  - ydinvoima: pienet modulaariset voimalat (SMR)

Markkinamallin pohdinta

- Perusongelma on tuotannon vähäisyys suhteessa tarpeeseen johtuen kaasuntuonnin vähentymisen heijastumisesta sähkömarkkinoille
- Ajatuksia on esitetty runsaasti eri puolilta Eurooppaa
  - Useimmat jäsenvaltioiden ideat aiheuttaisivat enemmän haittaa kuin hyötyä, varsinkin pitkällä aikavälillä
  - Energiaviranomaisten yhteistyövirasto ACER:n raportti vapun alla kannatti nykyistä perusmallia vahvasti
- Ratkaisun on oltava markkinoille yhteinen – EU-tason päätöksenteon asia
  - Todella tärkeää, että Suomi on mukana keskustelussa ja vaikuttamassa
  - Riskiesimerkki: rahoitetaanko keskisen Euroopan mahdollista kaasun hintakattoa suomalaisten rahoilla?
- Esimerkki: hintakattokeskustelu
  - Eri maista ja toimijoilta pohjimmiltaan aivan eri aloitteita samalla nimellä
  - Komissio valmistelee omaa ehdotustaan
  - Hyvin korkeat, pitkään kestävät sähkön hinnat ovat lopulta kaikille haitallisia, myös sähköntuottajille!
  - Suomessa keskusteluun tuotu markkinan hintakatto on mahdollinen lähestymistapa (tekninen nytkin)
    - Ratkaistava, miten toimitaan, kun kysyntä ja tarjonta eivät kohtaa: Miten leikkaukset kulutuksessa jaetaan, jätetäänkö vajaus korkeamman hintakaton päivän sisäisten markkinoiden hoitoon tms. (kasvavatko vähittäismyyjien riskit hallitsemattomiksi)?

Sähköntuotantoa tulee tulevina vuosina tarjolle

- Tuulivoimahankkeita on valtavasti
  - Fingrid: ainakin 140 000 MW hankkeita.
  - Suomen Tuulivoimayhdistys yli 54 000 MW käynnissä olevia projekteja.
  - Energiamäärältään riittäisivät toteutuessaan moninkertaistamaan Suomen sähköntuotannon määrän
- Ydinvoiman tulevaisuus näyttää vakaalta
  - Olkiluoto 1 ja 2 saaneet jatkoluvan
  - Loviisa 1 ja 2 haettu jatkolupaa
  - Olkiluoto 3 aloittanut koekäytön
  - Pienydinvoimaan kohdistuu kiinnostusta
- Teolliset aurinkosähköhankkeet käynnistymässä

Haaste on järjestelmän toimivuus, ei puhtaan vuosienergian määrä